

WWW.CLIMATEBG.ORG

:

До Г-жа Ивелина Василева

Министър на околната среда и водите
и Председател на КН на ОПОС 2014-2020

София, 13.05.2016г.
Изх.№ 01990

С копие до:

1. Главен директор на Главна дирекция "Оперативна програма "Околна среда"
Г-жа Яна Георгиева;
  2. Заместник-главен директор на Главна дирекция "Оперативна програма "Околна среда"
Г-жа Мария Лазарова;
  3. Началник на отдел "Програмиране и планиране" в Главна дирекция "Оперативна програма "Околна среда"
Г-жа Цонка Дрянкова;
  4. Членове на Комитета за наблюдение на ОПОС 2014-2020
Г-жа Ренета Василева, Г-н Александър Загорев и техните заместници;
Г-жа Илиана Павлова, Г-н Красимир Дачев, Г-жа Елица Пешева, Г-н Иван Иванов и техните заместници;
Г-жа Донка Михайлова, Г-н Момчил Станков, Г-жа Таня Христова, Г-жа Донка Иванова, Г-н Димитър Николов, Г-н Иван Тотев, Г-н Бисер Михайлов и техните заместници;
Проф. Николай Милошев, Г-н Петър Велчев, Г-н Георги Йотов, Г-н Стефан Савов, Г-жа Веселина Георгиева, Г-н Иван Димитров и техните заместници;
Г-жа Ирена Първанова, Г-жа Милена Крумова, Г-жа Мариета Немска, Г-жа Кристина Хитрова, Г-жа Даниела Николова, Г-жа Маринела Петрова, Г-жа Весела Данева, Г-жа Деница Николова, Г-н Николай Нанков, Г-жа Александрина Димитрова, Г-н Божидар Лукарски, Г-жа Гергана Колешанска-Дамянова, Г-н Ивайло Московски, Г-жа Светомира Апостолова-Калоянова, Г-н Антон Аспарухов, Г-н Ивайло Симеонов, Г-жа Елвира Фотева, Г-жа Милка Нанова, Г-н Юлиан Грънчаров, Г-н Атанас Добрев, Г-жа Анна Петракиева, Г-н Лазар Лазаров, Г-жа Ана Джумалиева, Г-н Петър Петров, Г-н Георги Терзов, Г-жа Мая Дряновска, Г-жа Славей Стоянова, Г-жа Боряна Каменова, Г-жа Силвия Димитрова, Г-жа Геновева Господинова, Г-н Христо Стоев, Г-н Иван Ангелов, Г-жа Нина Симеонова, Г-жа Ренета Георгиева, Г-н Валери Серафимов и техните заместници.
-

WWW.CLIMATEBG.ORG

Становище на Коалиция за климата – България относно добавянето на сухо анаеробно компостиране към допустимите технологии за финансиране, а не само за открито аеробно компостиране, финансирани по “Процедури I и II по Приоритетна ос 2 на ОПОС 2014-2020 г.”

Уважаема г-жа Василева,
Уважаеми Дами и Господа,

С настоящото становище се обръщаме към вас, в установения срок за подаване на позиции и коментари преди следващото шесто заседание на КН на ОПОС 2014-2020, което ще се проведе на 19 и 20 май в гр. Пловдив, с мотивирано предложение за допълнение към изброените технологии в Процедури I и II на Приоритетна ос 2 на ОПОС 2014-2020.

Моля да имате предвид, че становището е изготвено от експерти с опит в сферата на управлението на отпадъци и е съгласувано с юристи и представители на неправителствени и академични организации, по модел, създаден от Коалиция за климата – България!

Позицията изразява конкретни мотиви на необходимостта в „Процедури I и II по Ос 2 на ОПОС 2014-2020“, да се добави и технологията за „Сухо анаеробно компостиране“, което е незначителна промяна в терминологията, но създава възможности за намаляване на разходите на основните бенефициенти по тези оси, а именно общините и населените места попадащи в обхвата на посочените процедури, както следва:

1. Кратко описание на технологията за СУХО АНАЕРОБНО КОМПОСТИРАНЕ

През последните 10 години, в Европа и Света, при третирането на биоразградимите органични отпадъци, разделно събрани или сепарирани от смесено събрани ТБО, все по-успешно се утвърждава технологията на „Сухо анаеробното компостиране“. В същността си, технологията представлява

WWW.CLIMATEBG.ORG

подобрен вариант на технологията за компостиране в открити или покрити бетонови клетки с принудителна аерация. **Разликата се състои единствено в това, че клетките след запълване се затварят херметично.**

Липсата на кислород в компостиращите клетки допринася за поддържането на оптимална среда за съживяването и размножаването на метановите бактерии, съдържащи се в клетките на всички организми (растения и животни). Тези метанови бактерии фактически извършват анаеробното разграждане – така нареченото „биоразграждане“ на органичната материя, т.е материята от биологичен произход в органичните отпадъци.

Процесът на анаеробното биологично разграждане е естествен природен процес, който протича винаги, когато биологична органична материя бъде „погребана“ или натрупана на достатъчно висок куп, обикновено над един метър. Крайният материал - компост след анаеробното компостиране е с по-добри параметри, най-малкото защото по време на компостирането, анаеробните бактерии унищожават всички видове кислород дишащи микроорганизми и бактерии в отпадъците.

На базата референциите от стотиците изпълнени инсталации по технологията за „Сухо Анаеробно Компостиране“ през последните години по целият Свят, могат да се открият следните констатации:

2. Предимства на технологията за АНАЕРОБНО КОМПОСТИРАНЕ, в сравнение с АЕРОБНО КОМПОСТИРАНЕ в открити или покрити бетонови клетки с принудителна аерация:

- a. Идентични капиталови разходи за изграждането им.
- b. Значително по-нисък риск от емисии на газове с неприятна миризма в атмосферата, поради напълно херметично затворените компостери и приемни помещения.
- c. Пълна сигурност по отношението на развитието на вредни, за здравето, микроорганизми и бактерии , при процеса на компостиране, както и в произведеният компост.

WWW.CLIMATEBG.ORG

- d. Съществено преимущество пред АЕРОБНОТО КОМПОСТИРАНЕ с принудителна аерация, особено при по-влажна или гореща околна среда.
- e. По-сигурна експлоатация, поради по-лесната за контролиране среда, в която се извършва компостирането – напълно херметичните клетки изолират органичният материал от въздействията на околната среда, като високи или ниски температури, които обикновено предизвикват сериозни проблеми при АЕРОБНОТО КОМПОСТИРАНЕ с принудителна аерация.
- f. Ниски нива на шум при компостирането – на практика няма движещи се съоръжения, а движещите се транспортни машини за зареждане и изваждане на материалът за компостиране са в затворени помещения.
- g. Във връзка с изброените по-горе предимства, както и от референциите от изградените инсталации, инсталациите за „Сухо Анаеробно Компостиране“ могат да се изграждат в непосредствена близост до населените места, без опасност за здравето или комфорта на населението. Това води до съкращаването на разходите за транспорт на отпадъците и на персонала.
- h. Едно от най-важните предимства на технологията за „СУХО АНАЕРОБНО КОМПОСТИРАНЕ“ се заключава във факта, че за разлика от АЕРОБНОТО КОМПОСТИРАНЕ с принудителна аерация, където един от крайните продукти се явява относително замърсен въздух, който се нуждае от допълнително пречистване, при сухото анаеробно компостиране се **отделя горивен газ – биогаз (около 65% Метан)**, който може да се използва за производството на цялата, необходима за компостирането енергия, дори – поради значително по-ниското потребление при инсталациите за „СУХО АНАЕРОБНО КОМПОСТИРАНЕ“, и да покрива и част от консумацията на енергия от Общините. По тази причина, а и опитът от експлоатацията на изградените вече по света инсталации, „Сухото Анаеробно Компостиране“ **не увеличава** общите разходите по преработка на ТБО,

WWW.CLIMATEBG.ORG

а напроотив, в редица случаи води и до намаляването им. **Разходите и инфраструктурата за улавянето и оползотворяването на биогазът не надхвърлят разходите за аериране на аеробното компостиране и на практика се изплащат в период от 1-2 години, след което водят до увеличаване на ПРИХОДИТЕ на общините, а не увеличаване на техните РАЗХОДИ.**

Във връзка с горе изложените факти, не съществува причина, противоречия, както и пречки, към изброените допустими технологии в „**Процедури I и II по Ос 2 на ОПОС 2014-2020**“, да се добави, като възможност за финансиране и одобрение на проекти от желаещи да се възползват от тези предимства бенефициенти, които биха предпочели да внедрят решенията за „Сухо анаеробно компостиране“, базирано, както на ниво бизнес планиране на приходите и разходи по тази мерки и ос-и, така също и на по-голяма предприемчивост и познаване на технологиите.

Именно за това от страна на Коалиция за климата, смятаме че тази допустимост е абсолютно навременна и по никакъв начин не нарушава постигането на целите и индикаторите на **ОПОС 2014-2020**, както в тази му част, така и като цяло за ПОС и ПИК.

Оставаме на разположение за допълваща информация от наша страна. За контакти и допълнителна информация, може да се обръщате към посочените контакти:

Георги Стефанов, Мениджър „Климатични промени и Зелена икономика“
WWF-България, – GSM: + 359 889 517 976, ел.поща: gstefanov@wwfdcp.bg;

Борислав Сандов, експерт на свободна практика и индивидуален член на Коалиция за климата – GSM + 359 887 096 757, borislav.sandov@gmail.com;

Адвокат Силвия Семчева, адвокат към САК, на свободна практика,
GSM: + 359 878 258 282, ел.поща: silvia.semcheva@abv.bg

С уважение,

Веселина Кавръкова

Програмен ръководител на WWF-България

WWW.CLIMATEBG.ORG

Допълнителна информация за Коалиция за климата:

Коалиция за климата - България, обединява над 30 юридически лица от неправителствения сектор, браншови организации, медии, както и повече от 20 експерти основно от научните и университетските среди: <http://climatebg.org/about/members/>.

Към “Коалиция за климата - България” вече се присъединиха организациите: Блулинк Информационна мрежа, Екологично сдружение „За Земята“, Информационен и учебен център по екология, Фондация „Междуетническа инициатива за човешки права“, Сдружение „Агролинк“, Сдружение „Природа назаем“, Фондация "Деметра", WWF Световен фонд за дивата природа – България, Приятели на земята – България, Регионален екологичен център - София, Институт за Зелена Политика, Народно читалище „Бъдеще сега“, Сдружение „Велоеволюция“, „Млади зелени“, Фондация „Оранжева луна“, Университетски клуб UNESCO, Списание 8, Горичка: зеленият сайт, Червената къща - Център за култура и дебат, Фондация „Европейски екологичен фестивал“, Greenpeace-България, представители на академични среди, бизнеса, Институт за нулево енергийни сгради, Българска соларна асоциация, Българска фотоволтаична асоциация, и др.

Коалиция за климата – България се подпомага с проект "Повишаване ефективността на Коалиция за климата – България (ККБ), чрез увеличаване на капацитета и създаване на нови партньорства с бизнеса. Влияние и въздействие на местните и национални политики", финансиран в рамките на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г. www.ngogrants.bg и изпълняван от WWF. Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от WWF и Коалиция за климата и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство